

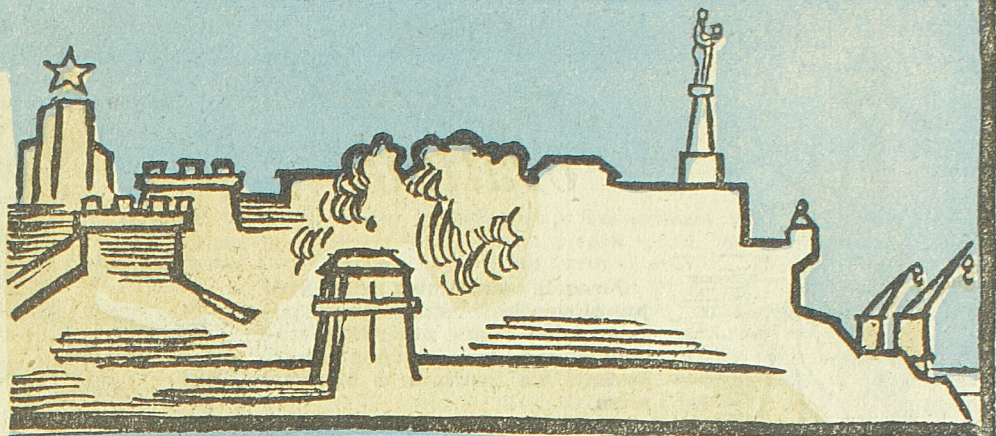
IZLAZI SVAKE SUBOTE

UJEŽ

BROJ 475

BEOGRAD, 7 AVGUST 1948

3 DINARA

DRUGIMA JE, JOLDAŠ, PUNA GLAVA
DUNAVSKIJEH „STEČENIJEH“ PRAVA.
ALAH KARDAŠ, NAMA HARAČ DAJTE,
AGOVANJE „STEČENO“ PRIZNAJTE!

Pred „rajskim“ vratima

Američke vlasti nisu izdale vizu jugoslovenskim studentima pozvanim od strane američkih studenata radi tromjesečnog usavršavanja na institutu u Masačusetsu.

— Kakvi jugoslovenski studenti, mani belaja! Mi ne znamo šta ćemo ni sa ovima koji su ih pozvali.

MALA GEOGRAFIJA

ITALIJA

Geografski položaj

Italija je poluostrvo u vidu šizme čiji je vrh okrenut prema zapadu. Italija je s tri strane okružena morem, a s četvrte Maršalovim planom. S morem će već nekako izići na kraj.

Klima

Klima je veoma prijatna i privlači mnoge turiste, naročito avanturiste. Najviše posjetilaca dolazi iz Vašingtona i Skotland Jarda. Ali i američke krstarice rado posjećuju njene obale.

Stanovništvo

Italiju nastanjuju pripadnici mnogih naroda: njemački nacisti, denacifikovani Austrijanci, ustaše, četnici, andersovci, itd. Sve ove manjine uživaju u Italiji daleko više prava od Italijana, koji — zasada — uopšte ne uživaju nikakva prava.

Političko uređenje

Italija je parlamentarna republika zapadnog tipa, što znači da je dozvoljeno pucati u komunističke poslanike. Zemljom upravlja američko ministarstvo spoljnih poslova. Izvršni organ je Vatikan, koji se služi degasperijima. Italija živi u dobrim odnosima sa svojim najbližim susjedima kao što su Grčka, Brazilijska i Kanada. Odnosi su zategnuti jedino sa Italijanima.

Zanimanje

Najveći dio naroda bavi se trgovinom — rasprodaje svoje stvari. Radnici se bave štrajkom, ma da od toga slabo žive. Rad se ne isplati, jer najbolje žive oni koji ništa ne rade, to jest oni koji žive od tuđeg rada. Jezik

Vladajući jezik obrazovanih ljudi je američki, dok prostiji

narod govori italijanski. Zbog toga je sporazumijevanje veoma teško, pa su potrebni mnogi tumači koji nose naročite uniforme i služe se džipovima.

A. H.

VRTOGLAV PAD

Poslije izjave Kuomintangovog ministra odbrane Ho-In-Mina o neuspjesima njegovih trupa, kineski dolar pao je još za 30%, iz čega se zaključuje da Čang Kaj Šeku prijete opasnost da uskoro padne — za svih sto od sto.

BIJELE PARE ZA CRNE DANE

Kuomintangovi ministri i generali prebacuju svoju imovinu u Ameriku.

— Gospodine generale, kakva je situacija?
— Vrlo dobra! Skoro sam cijelu imovinu sklonio na sigurno mjesto.

MNOGOSTRANA DJELATNOST

Nije nikakvo čudo kada se čuje da se, na primjer, bankarske ustanove bave isto toliko politikom koliko i pitanjem svojih kasa, ili preduzeća za korišćenje nafte — ratnom tehnikom itd. Ali je veliko iznenađenje kada se čuje da se jedna novinska agencija bavi — građevinarstvom.

Ovaj značajan posao izvela je agencija „Tele-pres“ kada je za ciglu jednu noć sagradila u Kragujevcu tekstilnu fabriku „Stane Potočar“. Kragujevčani, koji su poznati kao vrijedni i preduzimljivi ljudi, iznenađili su se kada su saznali da se u njihovoj varoši nalazi jedna tako značajna industrija i odmah su legli na posao da otkriju tu tajanstvenu fabriku o kojoj „Tele-pres“ daje iscrpne političke podatke.

Iako je od dana, kada je „Tele-pres“ objavila ovu vijest o fabrici, protekle dosta vremena, Kragujevčani još nijesu uspjeli da fabriku pronađu, te su u svojoj nemoći mogli jedino da konstatuju da je građevinska djelatnost ove agencije isto toliko dobra koliko i njena novinska djelatnost.

JEDNOGLASNOST I RAZUMIJEVANJE

Tri vojna guvernera Trizonije sastali su se u Frankfurtu na Majni s jedanaesticom predsjednika vlada zapadno-njemačkih zemalja i tom prilikom izvršena je, u atmosferi pune jednoglasnosti i razumijevanja. Jednoglasnost se ogledala u tome što je jedan glas (generala Kleja) viknuo: „Ovo hoće Vašington!“ Što se pak tiče razumijevanja, ono se ispoljilo u odgovorima ostalih trinaest glasova: „Razumijem!“

TAMO TAMO POSVIJETU

LJEPJE PERSPEKTIVE

Novi predsjednik francuske vlade našao se u čudu kada je vidio da francuski narod protestuje protiv njegove vlade prije nego što je i počela da radi. — Kuku, — rekao je Mari — šta li će tek da bude kad počnemo da vladamo?

POLITIČKI VAMPIR

Cijela Francuska preplavljena je američkim filmovima o vampirima. Francuzi vrlo nerado gledaju ove vampirske filmove, ali još više su degutirani vampirskom pojavom Pola Renoa koji se, isto tako, povampirio u američkoj režiji.

DRUŠTVENI ŽIVOT U MAROKU

U Francuskom Maroku osnovana su društva „Panameriken Maroken kompani“, „Čikago — Marok kompani“, „Maroken grefik arts — kompani“, „Maroko batling kompani“, „Kasablanka saplaj limited“, „Standard oil of Maroko“ itd. Zagonetno je samo što se Francuski Maroko — još zove — francuski.

CISTI KAO SUNCE

Javljaju iz Nirberga: Protiv šefova njemačkog koncerna IG Farbenindustri podignuta je prije izvjesnog vremena optužnica da su bili Hitlerova desna ruka. Sudije-džentimeni utvrdili su međutim, da su pomenuta gospoda optužena na pravdi boga, jer su dokazala da je optužnica skroz netačna i da je ustvari Hitler bio njihova desna ruka.

TAKVI SE TRAZE

Amerikanci su obustavili izvršenje smrtnih kazni nad ratnim zločincima osuđenim u Dahau. Razlog ovog kolektivnog pomilovanja je što su osuđenici dali riječ da će nastaviti svoj stari posao.

NEUSPJELA DEFANZIVA

Kada je vidio da posljednja defanziva neće uspjeti, Sofulis je pokušao da podnese ostavku. Pavle Gilksburg je zamolio Sofulisa da ostane i dalje na predsjedničkom položaju, kako ne bi morao poslije da se muči da traži drugog krivca za neuspjeh.

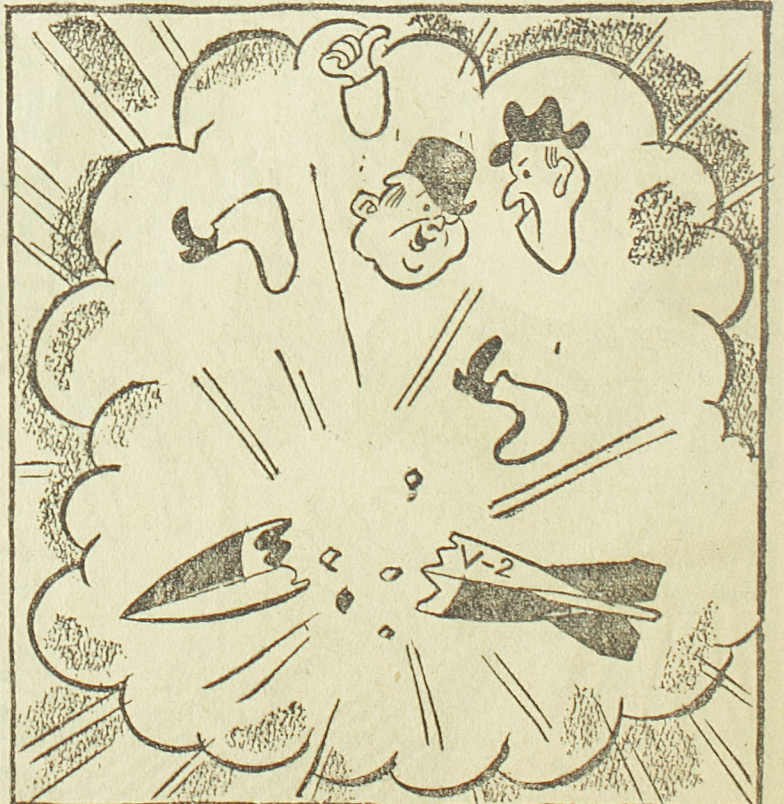
IGO U BRAZILJI

Brazilijanski šef policije Filinto Muler izdao je naredbu da se kao komunisti uhapsi i pisac knjige „Jadnici“ Viktor Igo.

— Kako sad da pogodiš ko je od ovih taj pisac „Jadnika“?

PREFARBANA INDUSTRIJA

— I ova je fabrika prebačena na mirnodopsku proizvodnju — Šta ono rekoste? Aspirine?

NIJE KOMPLETNO

Austrija je dobila na ime Maršalove „pomoći“ milion ranaca.

— Zaboravili su da nam ne ove torbe pošalju i prosjačke kapeve.

Mak na konac

Da je nešto živ pokojni Radoje Domanović, možda bi se i naljutio što pišem na njegov kap. Ali, šta mogu — tako se desilo.

Elem, kod pokojnog Radoja stvar je tekla otprilike ovako:

Došao regrut pred regrutnu komisiju. Kako i ne bi: sresko načelstvo izdalo naređenje da lica rođena tad i tad imaju pretstati komisiji, inače ih hvata para- graf. A sa policijom, kao što znate, nije se bilo šaliti: začas napisaš bajbok.

— Kako se zoveš? — pita pretsjednik.

— Tako i tako — kaže skromno regrut.

Gleda pretsjednik komisije u spisak, pa će tek njemu:

— Čovječe, ti si umro! Sta ćeš kog vruga ovdje?

— Kako umro, kad sam živ?

— Nemoj ti meni soliti pamet, ljuti se pretsjednik. Ovdje piše da si umro i kvit, a ja mrtvace ne regrutujem. Razumiješ? Gubi se!

A ovo, što ja iznosim, bilo je „malo drukčije“ — desilo se ovako:

Ponijela ljetina i Živa Prvu- lov trlja ruke: biće i za kontra- hiranje preko obaveze, a podosta će i da ostane.

Posvršavao, dakle, Živa sve što treba, uparadio se k'o mla- doženja, pa — tap, pred otkupnu komisiju:

— Došao sam — veli da kon- trahiram. Hajde, da ne odugo- vlačimo stvar.

A neki pisar, pretsjednik, čata li, pogleda ga ispod obrva, pa će tek reći:

— Kako se zoveš i odakle si?

Reče Živa, a pisar, ili ko beše, zari glavu u nekakav tefter i poče natenane da prevrće lijevo — desno.

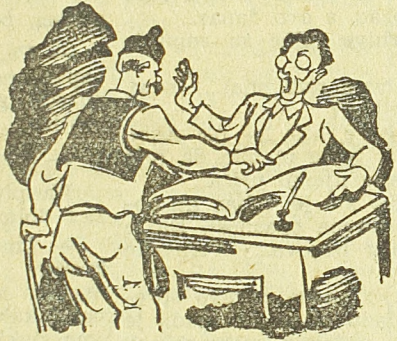
— Nema te, brate, u spisku; ne možeš da kontrahiráš.

— Neće biti! Nego znaš šta, druže, biće da ti tvoji tefteri nisu u redu. Pa ako si me ispusti- o, a ti mu udari još jednu rubriku i pridodaj me dolje na dnu.

— Misliš ti da je to tako pro- sto? Spiskovi su uredno zaklju- čeni i potpisani, na osnovu njih su izrađeni čitavi planovi, razumi- ješ plaanovi, a sad bi htio da ja sve to pokvarim zbog jednih ko- la pšenice!

— Ama, batali tu tvoju filo- zofiju! Ne dam ja ni pet krajca- ra za te tvoje teftere. Misliš ti da će se Živa vratiti u selo, pa

da svi pokazuju prstom na nje- ga: „Pazi, udesio uđurmu sa ne- kim birokratom, pa ne dade ni pregršiti šenice.“ E, neće vala Živa to doživjeti. Nego, upisuj kako znaš i gdje znaš, li' će, pući brukal!

Namršti se čata, zamisli se du- boko, pa će onda:

— Pričekaj malo, da se propi- tam.

Uzmuva se otkupna stanica. Počeše da rade telefoni, sazva se konferencija i poče vijećanje. A Živa sjedi u pretsoblju i puši. Zna on kako će se sve ovo svr- šiti, jer inače...

Da ne odugovlačimo, tako je i bilo. Istjerao Živa, kako se ka- že, mak na konac. Završio tako stvar „malo drukčije“ od Rado- jevog regruta.

M. R.

Zavezane vreće

Kažu da su putevi sudbine ponekad vrlo čudni. Takav čudan put doživjelo je i jedno omanje brdašce od 5.000 komada vreća, koje su još prošle godine upu- ćene od strane Opšteg privred- nog preduzeća iz Bijelog Polja preduzeću „Spedicija“ na Uvcu. Zahvaljujući beznačajnoj okolno- sti da ni jedno od ova dva pre- duzeća nije znalo adrese proiz- vođača kojima vreće treba do- staviti, cijela pošiljka spavala je dubokim snom više od pola go- dine. Kad su ovih dana nadležni probudili 5000 spavača, isposta- vilo se da vreće treba da pređu isti put da bi se vratile na pol- laznu tačku, ali ne zato što su putevi sudbine čudni, već zato što i u upravama gornjih predu- zeća, isto tako ima vreća i to — zavezanih.

BRZINA nije vradžbina

Gura mehanizacija na sve strane, ali, ete još, uvijek se na mnogo mjesta petlja pradjedov- skim spravama — rukama. A neki zapeli, pa hoće baš sve da teslime motorima i mašinama! Prosto ne fermažu da bi u tom slučaju ruke mogle eventualno čak i zakržljati.

Ke bi se nadao da i rupe na vagonetima mogu da se buše mašinom? A Salih Tatarević, predradnik u kovačnici jedne željezane, stalno se valja:

— E, ljudi, ovdje bi se moglo nešto pronaći!

Dosadilo mi da pravim ove rupe. Kuckaj, kuckaj povazan, a kad pogledam kolono sam uradio za osam časova, — dođe mi da za- plačem.

— Polako, ali sigurno — umi- ruju ga. — Radili su tako i dru- gi, pa im se ništa nije desilo.

— Ali ko zna šta bi se desilo da su smislili štogod. A meni se baš činl...

— Pa kad ti se čini, ti probaj! Salih nije čekao da mu se dva- put kaže. Probao, probao i na kraju napravio nekakvu mašinu. I ona dođuše ključka za svoj groš, ali nekako brže: otvara če- tiri puta više rupa, a ruke tu jedva da su potrebne.

A na nekom brodogradilištu satriješe se ljudi skidajući rđu. Plove brodovi, plove, a oni dije- lovi što su u dodiru s vodom r- daju natenane. A kad se brod po- pravlja, treba i rđa da se skine. To, naravno, iziskuje dosta ruku, ali — šta da se radi?

— Pa, da se mehanizira — ka- zao Slavoljub Pajević.

— Zar i to? — zgranuli se ne- ki. — Daj, mehaniziraj ti nešto krupnije, a ko će da petlja me- hanizaciju u ove situacije.

— Ne mora da bude to neka stoprocentna mehanizacija. Ne- go, baš mislim o jednoj spravi. I zaista, poslije nekog vreme- na, eto ga on sa nekom spravom.

— Deder — veli — ti onako, po starinski, a ja kako znam, pa da vidimo!

Imali su šta i da vide: briše sprava onu rđu takoređi kao sunder tablu. Kad premjeriše kvadratne metre, brzo se utvrdi koliko je sati: dvaput brže ide sa spravom, nego bez nje.

A brzina, zna se, nije vradžbi- na.

MALI DOKICA PIŠE „JEŽU“

HA BANJSKOM KAZANU

Iako je deda pao nerezervisano u dupke puma koviljaču nije teo da se bruka i vata noćni voz nego smo zaredali od kuće do kuće i pitali imate li sobu za izdavanje a oni po do- govoru kažu nemamo a deda promrmlja najstrašniju kletvu para nemali dabogda i toliko se naljutio da zamal nije kon- fiskovao sve sobe i mi idemo pa čitamo sve nešto kao vila cica vila mica caca vila maca a kad naiđe vila bupče baba kaže e ovi baš bubnuše a deda kaže bolje ti pravos- lavski nadimci nego sutjeske i kozare a ja stado da predla- žem nova imena vila somče vila kretenče vila šicnic micika vila dano danče a baba kaže ako se to izdeva kako ko tepa ženi il kome drugom mogli bi još da prozovu neku vilu oko moje garavo svunoć nije spavalo a kako mi izgleda tu čemo mi i d otdsnemo.

Najzad smo se smestili čak u jednoj seljačkoj kući što se ne zove ni desanka ni tvanka ni radojka ni stanofjka a deda se danju fali kako stanuje u dalmaciji a uveče pomnije nekog specijalnog boga seljačkog kad oće d ide u kupatilo i tome slično i kaže tek sad vidi koliko mu je kultura prešla u naviku.

Pošto više nema privatni kafedžija i čevabčija baba predloži d uzmemo državni pansion a deda grmnu zar pod stare dane d idem na kazan, čuo sam jednu otmenu damu kako psuje izrikom što slabo jede a jedna druga iz bolju kuću kreše ko predratni kočijaš što izgubi nerve čekajući kelnera i sad treba d ide u neku drugu banju di se leče oni što su izgubili živce u koviljači a baba kaže e već nema, znam ja te finoće što i sada sve živcira a same su rasterale kelnera lupajući u tanjir ko džazband.

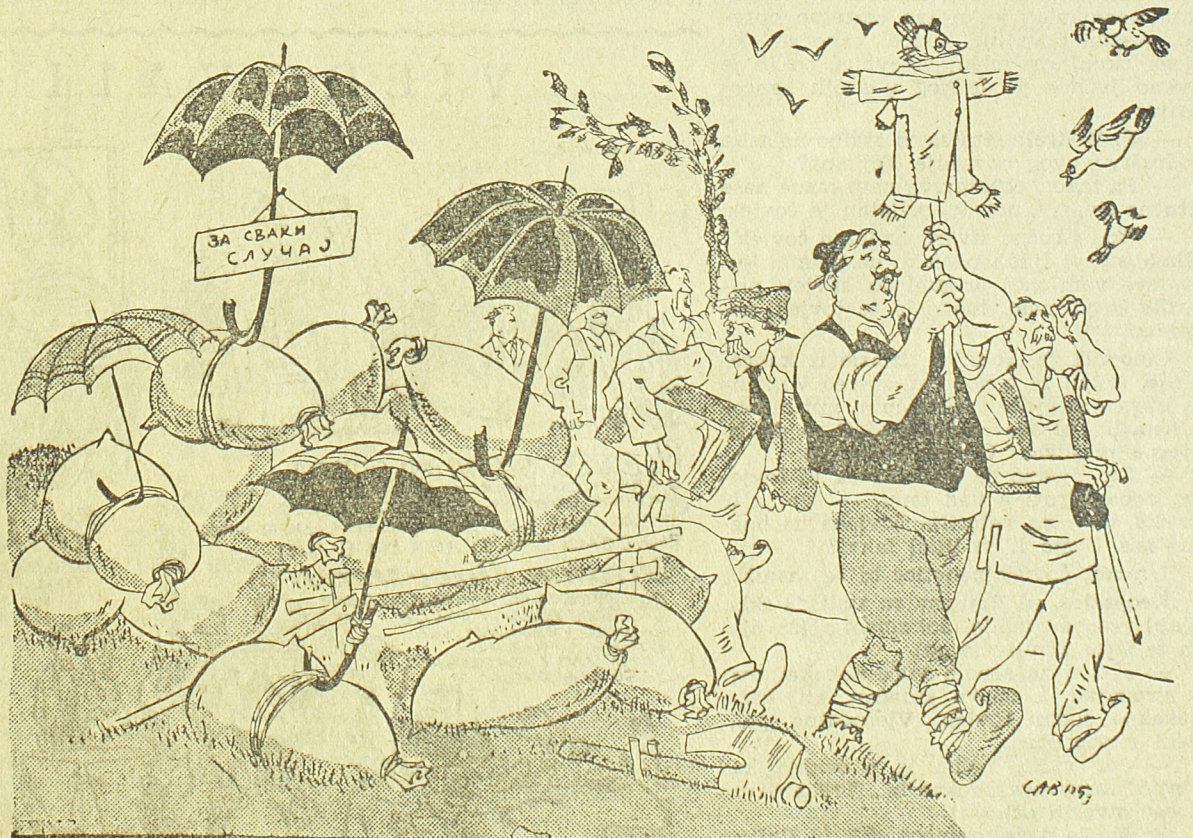
Baba došla s pijace i zgranula se zbog cena a državne i zadružne piljarnice nigde ni od korova pa kaže beograd bi trebo da se proglaš za treći razred skupocje a koviljača za prvi kad poneke snaše više vole da vrata kući cegere a jedna žena gleda cenovnik pa kaže čitaj i jedi a deda reko d oće dobro da se rani jer živi u mutna vremena i tako je baba pristala da kuva a deda se dijetalno prošeta i popije špricer od sumporovite i gvoždovite vode pa kad mu se istruže stomak proguta sendvič s kajmakom a zalije sa tri česme i kad se preko brda vrati gladan ko kurjak baba mu servira il natur šniclu il parisku il bečku il restovano pa pohovano a deda ne jede supu zbog dijetu i glavno mu je mesište al da ubije masnoću sruč ružicu razblaženu s lačnom vodom iz lekovitog komšiskog bunara pa kad obriše brkove i pruži sve četiri počne da kritikuje kazanski jelovnik, kaže uzmu ti kupone i kobajagi dodaju i neko turističko sledo- vanje a šta ti ture u jestivo bog sveti zna a čuo sam da maj- storski restuju neoljuštene krompire i pokrštavaju supu a baba kaže pa naravno ne mož nikad kost u kafani da bude ko domaći a kad su počeli i za večeru da se pojavljuju kotle- ti i pljeskavice deda pita ama zar je ovde toliko sledovanje a baba kaže jes al na crnu berzu a deda je pošali što je fala bogu uvatila veze i svaki dan fali deda šnicle i kaže si- gurno je to ukusnije ovde zbog mineralni sastojci.

A juče kad je deda prolazio pred restorana beograd s jednim prijateljem i baš mu reko da bi crko kad bi jednog dana okusio kazanski pansionat sreće babu kako izlazi iz kujne s punim porcijama i stade da je grdi zbog zavere, kaže meni oš da podvališ, misliš nisam osetio od prvi dan neki sindikalški šmek.

Slušo sam kako se domaće domaćice žale što radi samo jedna pekara pa se čeka satima na suncu i sad ću d idem da pitam je l to namerno udešeno da se hleb nasušni čeka u znoju lica svojega.

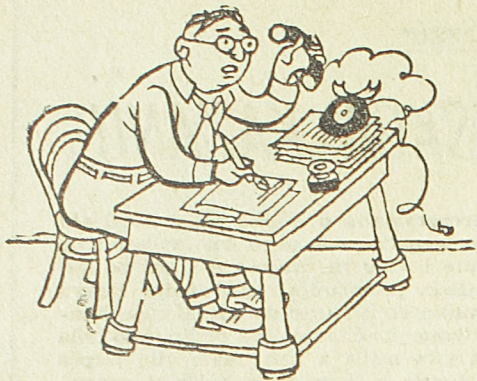
Kontra - dodole

U pojedinim mjestima nije obezbijeden magacinski prostor za žito.

MOLIMO SE VIŠNJEM BOGU
DA NE PADA ROSNA KIŠA,

DA NE ROSI STOVARISTA,
SA PŠENICOM OZIMICOM.

Ljudi s REPOM

NAPISAO: Branko Ćopić

U novoformirano privredno preduzeće Vojkan je stigao skoro sa samog fronta, kad je već posljednji odjek bitaka izumirao u rijetkom puškaranju oko austrijske granice. Došao je poluvojnički obučen, s rancem na leđima, još uvijek s tragovima rovovskog blata i s mirisom uvaljane logorske slame i zgužvanom šinjelu. Citavom svojom pojavom ovaj mladi čovjek podsjećao je na daleke ratničke marševe, nepoznata sela i bezbrojne srdačne susrete s novim ljudima, kad se za pola sata stvorilo pošteno i surovo ratno drugarstvo.

— Šta imate, druže, od školskih kvalifikacija? — bezbojnim isljedničkim glasom pitao ga je parsonalni referent preduzeća, zimljivo uvijajući uskim ramenima.

— Kvalifikacije! — srdačno se nasmijao jučerašnji ratnik, prosto ne vjerujući da su došla ta vremena kad se i to uzima u obzir. — Vidiš, molim te, ja sam već bio i zaboravio da sam nekad bio u trgovačkoj akademiji.

— Molim te, druže, daj direktne odgovore — uznemirio se parsonalac. Ovo je bio prvi slučaj da se neko nasmijao u njegovoj kancelariji.

— Mis nekakav ubogi, gricka hartiju — sažaljivo je mislio Vojkan izlazeći od referenta. Treba ga malo među ljude, da oživi, da dođe do sebe. Propašće ovako živa ljudska duša.

Zmirkajući, kao da ne vjeruje u sve ono što se pred njim odigralo maločas, parsonalac je nezadovoljno mrmrljao:

— Čudan čovjek. Ušao lijepo i smije se kao da je u — ne znam gdje. Potpuni nedostatak smisla za službeni odnos, za... Teško će biti s njim.

Povirio je zatim u Vojkanovu karakteristiku, mrdnuo nosićem i progundao:

— Ne kažu loše o njemu, ali ja osjećam da tu ima nešto... nešto onako što je po teško pismeno formulirati... Ček, ček, da zvrncem telefonom. Podigao je slušalicu i uozbiljio se:

— Alo, alo, vas tražim, druže kapetane. Znaete, kod vas je bio ovaj Vojkan, znate ga već. Ne čini li vam se da je on malo... malo čudan čovjek.

Kapetan se sjetio kako je taj isti Vojkan usred noći sam samciti preplivao rijeku i likvidirao na drugoj obali neprijateljski betonirani bunker, pa je, odobrovoljen, srdačno potvrdio:

— Bogami, čudan čovjek! Malo ćeš takvih susresti.

— Hvala, druže. Samo sam toliko htio — suvoparno ga je prekinuo parsonalac i spustio slušalicu, iako je kapetan pokazivao volju da još nešto popriča o svom nekadašnjem miljenicu.

Poslije toga kratkog telefonskog razgovora parsonalac je postao izuzetno oprezan prema novajliji. Videći kako se oko njega okupljaju mlađi činovnici, on ih je zivkao jednog po jednog u svoju kancelariju.

— Je li, druže, što se vi stalno nalazite u društvu ovog novajlije Vojkana?

— Pa tako... objašnjava nam razne naše stručne stvari i, uopšte, prijatan je čovjek.

— Hm, stručne stvari, prijatan čovjek... Mlađi ste vi ljudi, pa lako nasjedate. Nego, evo vam moj prijateljski savjet: pripazite se vi malo, čudan je to čovjek, nezgodan.

Činovnik je, zbunjen, izlazio iz kancelarije, a kad bi u hodniku susreo Vojkana sa njegovim vječitim srdačnim smiješkom, u neprilici bi obarao oči trudeći se da izbjegne razgovor. U sebi je mislio:

— Eto, ovamo na oči — duša od čovjeka, dobar drug, a kad tamo — sve je to maska, hoće da natocija čovjeka na bogzna što. Zašto li su ljudi takvi?

I mladi čovjek nehotice bi se rastužio. Neopazice, od Vojkana su stali da sklanjaju sva povjerljiva dokumenta. Iza nje ga se širio zimljiv šapat:

— I ovaj za sobom vuče nekakav rep i stručnjak, i naoko srdačan, ali, kažu nekakav čudan čovjek. Vjerovatno politički nepouzdan.

— Jes' vidio, molim te, a ovamo, kad s njim razgovaraš, rekao bi... Treba danas dobro otvoriti oči.

Prošlo je duže vremena dok je Vojkan opazio da se nešto od njega tuđe činovnici, i da ga parsonalac budno drži na oku — baš kao nekad oprezni neprijateljski strijelac. U prolazu pored njegove kancelarije njemu bi se uvijek učinilo da je srećno minuo mimo neki pritažen bunker,

koji ga svaki čas može opržiti tučom od čelika.

— Gle, postajem kukavica — korlo je on sam sebe.

Uskoro su iz jedne slične ustanove zatražili da im se ustupi jedan stručan činovnik. Parsonalac je jedva dočekao da im pošalje Vojkana.

Stigao Vojkan u novu ustanovu, javio se i predao dokumenta, a već po njegovu izlasku iz kancelarije, parsonalni se telefonom obratio njegovom starom pretpostavljenom:

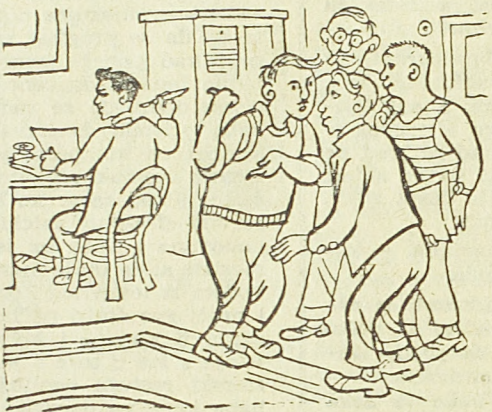
— Alo, alo... Vjere ti, druže, kakav je ovaj što ste nam ga poslali? Nije mu loša ova službena ocjena, ali volim da čujem onako — tvoje usmeno mišljenje?

— A, za Vojkana pitaš? Znaš, to ti je neki čudan čovjek. Stručan je, vrijedan i ekspeditivan; ali ipak budi na oprezu. Čim je došao kod nas, počeo ti on meni onako — na ravnoj nozi sa mnom. Onda ti je stao da okuplja činovništvo oko sebe. Jednom riječju...

— Htio da te zaskoči, da zajaše, a?

— Pa, tako mu nešto dođe, iako...

— E, pa hvala, druže. Ravnaću se po tvojim zapazanjima, — odvratio je novi parsonalac, a onda je skoknuo do načelnika odjeljenja.

— Čuješ, budi oprezan prema ovom novom. Istina, on je stručan i okretan, ali kažu da je neki čudak, preko mjere ambiciozan i sklon da zajaše čovjeka. Pripazite da vas ne zaskoči.

— Aha, to ste mi dobro rekli. Povešću račun.

Već drugog dana Vojkan je podnio načelniku odjeljenja jedan prijedlog kako da se uprosti postupak oko raspodjele neke robe.

— Aha, već je počeo! — prenuo se upozoreni načelnik i čim je Vojkan izišao napolje, tužno je projekat u najdonju ladicu. — Nećeš ti nama, mladiću, soliti pamet. Znamo mi kuda ti smjeraš.

Na svakoj konferenciji u ustanovi Vojkanove sugestije padale su u vodu, jer ih niko nije podržavao. Već su svi bili na vrijeme upozoreni.

— A, to je onaj čudak, manj ga. Vuče ti se za njim nekakav dugačak rep, bolje je ne odobravati mu.

Nakon kraćeg vremena pao je jednog dana prijedlog:

— Druže načelnice, onog vašeg čudaka, onog mudroslava Vojkana, prebacite na neku sporedniju dužnost. Ipak, ovaj posao, koji on sad obavlja, važan je i odgovoran, a on ti je, brate, i sam znaš nekakav onako...

— Okretan je, stručan, đavo da ga nosi. Ide mu nekako posao od ruke.

— Pazite, druže, nemojte se uspaljivati. Baš kod takvih treba preduzeti mjere opreznosti. Ne vuče se zabadava za njim rep. Radi on, radi, a ovamo...

Kroz mjesec dana Vojkana su ponudili sličnoj ustanovi nižeg ranga.

— Drugovi, bi li se kod vas moglo naći tako neko sporedno administrativno mjesto. Negdje u arhivi, ili tako nešto slično. Znaete, imamo ovdje kod nas jednog onako, nije baš najpogodniji, vuče se za njim neki rep, pa...

— Pa što ga ne otpustite?

— Ma znaš, nezgodno je, nemaš pogodna načina. Bio je u borbi, pa i stručnjak je neki, a ovamo — ljudi o njemu pričaju...

Premjesti se Vojkan u arhivu nove ustanove i prvih dana živnuše svi arhivski činovnici od njegovog prisustva, sve dok se ne pronese glas:

— Ama, čujete li, ljudi, vuče ti ovaj Vojkan za sobom rep i to još kakav rep. Pazite vi, svi ćemo se mi ugruvati, budemo li se mnogo motali s njim...

Naprečac arhiva ogluvi i potonu u svoju istorisku prašinu. Zamuče čak i Vojkan, pogođen iznenadnom hladnoćom koja se raširi oko njega. Obeshrabren mislio je:

— Zaista, možda sam ja neki nespособnjaković, dok ovako naglo padam. Biće da nešto kod mene ne valja. Eto, u ratu sam se dobro pokazao, a ovo danas...

Činovnike iz arhive češće su zapitkivali:

— Je li, kako vam radi onaj... onaj, brate, s repom, Vojkan?

— Istina da se kaže, nije loš na poslu, ali daleko mu kuća, bolje bi bilo da nije kod nas. Svašta se o njemu priča.

— To i jest đavo što je dobar na poslu. E, tu se krije glavna opasnost. Da je on neki aljkav, bog bogova... Pripazite se vi.

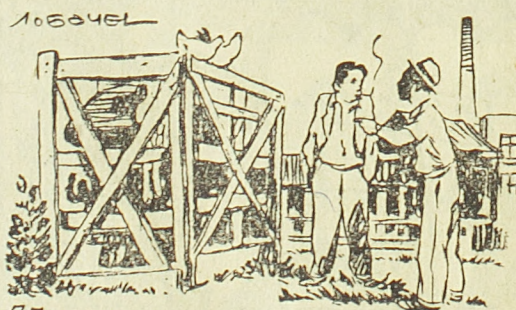
Jednog dana, kad su se upravo spremali da Vojkanu dadu otkaz, iznenada je u ustanovu stigao načelnik parsonalnog odjeljenja ministarstva. Referent se uhvatio za glavu:

— Eto ti, rekoh li ja, trebalo je onog još prošlog mjeseca otpustiti. Sta ćeš sad reći pred načelnikom, kad ga ugleda kod nas? Reći ćeš: „Mazite li razne podozrive i neprijateljske elemente, a?“

Kao za inat, prvo lice na koga je načelnik slučajno naišao bio je Vojkan.

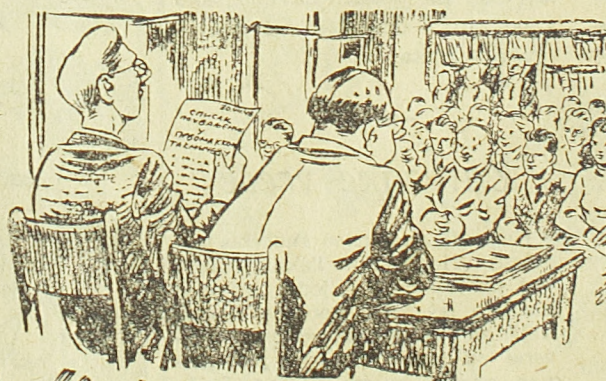
— Ama, otkud ti tu? — iznenađeno je uzviknuo on prepoznajući svog starog rat-

VJEROVALI ILI NE

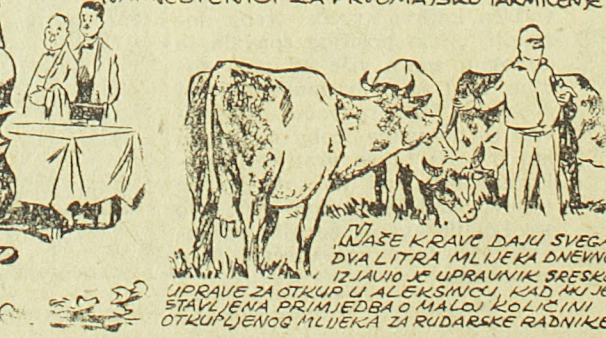
105946L
U DRŽAVNOJ KLANICI
U BRATINCU (KRAJ POZAREVCA) JEDNA NOVA
MAŠINA, DOBIJENA 1946 GODINE, LEŽI DO DANAS
UPAKOVANA I NEISKORIŠĆENA, JER NIKO NE
ZNA ČEMU ONA TREBA DA SLUŽI

VITOMIR MILOVANOVIC,
RUKOVODILAC HOTELA, DIZERN
UNISKOJ BANJI, POSLJE
RADNOG VREMENA, UZ
SVIRKU I MUZIKU
LUMPUJE I RAZBIJA
ČASE U HOTELU

Umjesto u maju,

ODREŽALA JE PODRUŽNICA KOMUNALACA BR. 9
TEK 30 JULA 1948 GODINE GVEČANU
KONFERENCIJU NA KOJOJ SU POHVALJENI
NAMJEŠTENICI ZA PRVOMAJSKO TAKMIČENJE

NAŠE KRAVE DAJU SVEGA
DVA LITRA MLJEKA DNEVNO
IZJAVIO JE UPRAVNIK SRESKE
UPRAVE ZA OTKUP U ALEKSINCU, KAD MU JE
STAVLJENA PRIMJEDBA O MALOJ KOLIČINI
OTKUPLJENOG MLJEKA ZA RUDARSKE RADNIKE

Uostalom i ovdje kod nas bilo je govora da ga reaktiviramo i uzmemo... — Ne može, druže, on je potreban nama.

— Eto, oteste nam ga ispred nosa, a do juče ste ga...

Treći dan poslije toga velikog obračuna, raniji Vojkanov načelnik odjeljenja vadio je sa dna svoje najdonje ladice Vojkanov projekat raspodjele i gundao u sebi:

— Čekaj, vjere ti, da ja malo povirim u to... Eh, da sam znao kakvog čovjeka imam, danas bi mi druge ptice pjevale. Išlo bi mi sve kao po loju, a ovako — prosto ne znamo kud ćemo s robom.

Iz zbirke priča koja uskoro izlazi u izdanju Humoristične biblioteke „Ježa“.

ŽMURKE

RASTU zadružni domovi, ali rastu različitim brzinom. Negdje izdžikljaju brzo, skoro prekonoci, a negdje tapkaju, tapkaju povzdan.

U Staroj Gajdobri, na primjer, letjerali temelji, a onda — nestalo materijala. Kud će, šta će, nego pred sresku upravu za građevine. Ona, za tili čas, proučava cijelu stvar:

— Za kreč pošaljite četvora kola u Čelarevo, za cement petora na »Karađorđevu«, a za šljunak šestora na željezničku stanicu.

Graditelji ujutru poslali kola, a oko podne već počeo da izviruju niz drum. Otud jure neka kola.

— Ehej, ala lete, ova su iz Čelareva, sa krečom!

Kola su zaista bila iz Čelareva, ali bez kreča — tamo kreča nema. Sa suprotne strane drumu digla se prašina.

Aha, ovo je cement sa »Karađorđevu«, a za njim — vidi se — šljunak sa stanice.

Prognoza je bila samo upola tačna: kola su se vratila sva na broju, ali prazna. Sreska uprava se malo prebacila, kola su se ma-

lo prošetala, a zadružni dom može malo i da pričekaju.

A u Strugi, opet, sve je na licu mjesta. Tu je i materijal, postoji i odbor za građenje, i članovi odbora, pa i član koga su ostali članovi odredili da sa domom petlja. Ne prođe ni dva stak dana, a ovaj već navrne na gradilište:

— Jesu li nailazili ostali članovi odbora? Htio bih s njima nešto da porazgovorim.

— Ne, nisu nailazili.

— E, ja odoh da ih potražim, a vi možete da se razidete.

Kroz dvije nedjelje naiđu iznenada i ostali članovi odbora:

— Zdravo-živo! Kako napreduje posao?

— Bogme slabo, ostavljeni smo sami sebi.

— Kako to? Je li nailazio onaj što ga izabramo?

— Nailazio je, i otišao da vas potraži.

— E, odosmo sad mi njega da potražimo, da porazgovorimo malo a vi možete da se razidete.

I traže se oni tako već tri mjeseca, a tražili bi se ko zna dokle da narod nije riješio da potraži nov odbor.

ŠALAJKE

Zetva već je gotova,
pun je ambar od krova;
kontrahiraj, lane moje,
sve viškove svoje — šalaj!

Zadruga su pregledale sve
da mašine nabave,
sad će biti lakše nama
svud u zadrugama — šalaj!

TROLEJBUSKA RAČUNICA

— Zar ne vidiš da je drug svega do pola u kolima.
— Ne mari ništa, zato je onaj drugi pola napolju...

KO TRAŽI — TAJ NADE

Na konferenciji saradnika, urednik lista nam se obratio:
— Naša štampa mora da bude i sudija. Tražite nepravilnosti! Otkrivajte ih i uništavajte!

Poslije konferencije, dugo sam razmišljao kako da pronađem nepravilnosti. Gdje su se sakrile, dođavola! Ili je, možda, sve u redu? Najzad mi pade spasonosna ideja: jednostavno, obići ću sva preduzeća, pijace, ustanove, restorane, pogledaću knjige žalbi, i — eto nepravilnosti!

Odmah poslije ručka krenem u potjeru. Odem prvo u bioskop „Beograd“. Uz strožiju pozu obratim se drugarici razvodnici:
— Gdje je knjiga žalbi?
— Ama, žalila bih se ja na sve vas: po sali bacate svakovrsne otpatke, a hodnik je pun vaših pikavaca!

Brzo se izgubim odatle, tu je vruće. Gdje ću? Aha, — restoran „Kozara“. Pivo na ledu, — dakle,

RIJEŠEN PROBLEM

— Molim vas knjigu žalbi!
— E, nema više žalbi! Knjigu ste već popunili.

TURIZAM

DIVČIBARSKI ROBINZONI

Uprava vazdušne banje u Divčibarama uvela je za goste niz atrakcija, na kojima bi im i pokojni Robinzon mogao pozavidjeti. Pošto gosti prekontroliraju kako znaju i umiju onih četrdeset kilometara koliko je daleko od najbliže stanice, odjednom se nađu otkriveni od čitavog svijeta: pošta i novine ne dolaze, o ljekaru ili kakvoj ručnoj apoteci nema ni pomena, a za spavanje je uveden kokišiji sistem zbog „štednje gasa“. — Očekuje se dolazak kakve ekspedicije, koja bi temeljno proučila kako život ovih modernih Robinzona, tako i rad uprave.

NAVIKA I ODUKA

»Navika je druga priroda«, kažu stari Latini. I priča se tako o jednoj ribici kojoj je izvjesna navika toliko izmijenila život da je sasvim prestala da živi kao ostale ribe.

Naime, neki stari naučnik donio je jednog dana svojoj kući ribu. Htjeo je da pokuša neki eksperiment u vezi sa prilagođavanjem. Stavio je u teglu sa vodom i svakog jutra odlijevao pomalo vode iz tegle. Riba je živjela u sve manjoj i manjoj količini vode. I poslije dugog prilagođavanja navikla se da potpuno živi na suvu. Naučnik je preselio u kavez, hranio kačamakom i travom i sve je teklo normalno, kao da je riba čitavog svog vijeka skakutala po livadama.

Jednog jutra primijeti on kako ribica nešto kunja. Duboko se zamislio nad svojom šticešicom i došutio se: pa ona je žedna! Treba joj ipak dati malo vode! Postavio je u kavez čanče s vodom i vratio se svojim knjižurinama.

Ali, kad je oko podne došao i donio joj ručak zgranuso se. Ribica je upala u čanče vode i udavila se.

Eto, šta je značila navika.

Slični eksperiment je pokušao i neki Spasoje Tanurdžić, poslovoda narodne gostionice u Stanišiću. Svakog dana je u vino i ra-

kiju dodavao pomalo vode, želeći da se uvjeri hoće li se poslije izvjesnog vremena njegovi gosti naviči da piju potpuno čistu vodu, a da misle kako je to vino i rakija.

Ali, ovaj Vječito nerazumijevanje prema pronalazačima i genialnim duhovima sličnog kalibra zadesilo je i njega. Kada je došao do 33 litara vode na 100 litara vina, odnosno 10 litara vode na 100 rakije, spriječiše ga neki koji nisu razumjeli vrijednost ovog eksperimenta: svu tu njegovu istraživačku ignorantski su oglasili za — špekulaciju.

Nerazumljivo

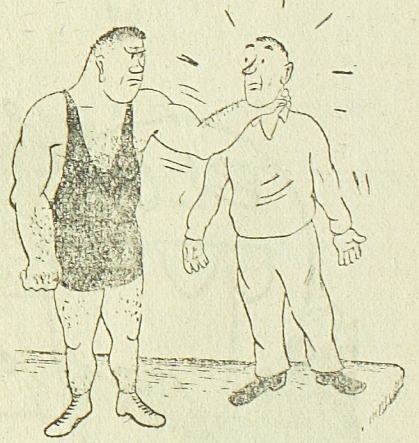

— Bezobrazluk, otkud ovoliki račun, kada ja trošim samo jednu čašu dnevno.

FISKULTURA I SPORT

Opasna funkcija

Rvač zagrebačkog „Jedinstva“ Pongrac fizički je napao sudiju zato što je dodijelio pobjedu njegovom protivniku.

— Šta reče, ko je pobjednik?!

OD SVEGA POMALO

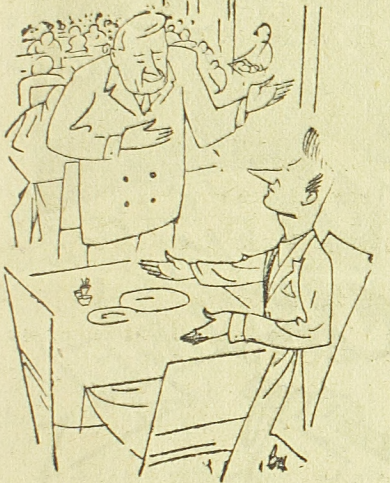
Ljubitelji fiskulture u Sremskoj Mitrovici imali su ovih dana jedno prijatno iznenađenje. Objavljeno je da FD »Srem« daje »igranku sa boksom — svira džez.« Neki smatraju da je posrijedi jedan nov američki troking, u kome se partneri s vremena na vrijeme udaraju pesnicama po potiljku — da bude življe. Drugi opet misle da je to ustvari bokerski meč, u kome rivali moraju da se tuku izvođači krivine iz bugi-vugija. Priredba je izazvala veliko interesovanje, pa se očekuje da će FD »Srem«, nastavljajući sa ovim interesantnim kombinacijama, uskoro dati plivanje uz gajde i šahovsko-harmonikaško veče.

RVAČKI TROMEČ

Pošto mu stvar sa protivnikom nije išla od ruke, rvač Pongrac pokušao je da uhvati u „dupli nelzon“ sudiju Fištera i da mu pritom podari nekoliko bubotaka. Međutim, kako su se disciplinski propisi stavili na stranu sudije i primili borbu vjeruje se da će Pongrac biti na kraju položen na obje plečke.

ZNA SVOJ POSAO

Direktor ugostiteljskog preduzeća u Ribarskoj banji, Mića Marković, odgovara gostima na njihove žalbe: „Ako vam se ne dopada, možete ići!“

— Kako to odgovarate gostima?
— Mani, ti misliš da će oni stvarno otići!

Demantovana mudrost

Staru latinsku mudrost da je svaki početak težak uspješno je demantovalo Gradsko građevinsko preduzeće u Svetozarevu, pošto je rad na magacinima „Jugopetrola“ i Sreskog sjemenskog preduzeća bezbroj puta počinjalo, prekidalo, pa opet počinjalo. Odavde se lijepo vidi da Latini nisu bili u pravu, jer nije težak početak, već svršetak. Ustvari, kod nas danas nije više težak ni početak ni svršetak, ali je teško to što poneko preduzeće još ne poštuje dovoljno plansku disciplinu.

UŠTEDA KADROVA

Dok se poneki nedosjetljivi rukovodioci još natežu sa pitanjem kadrova, upravitelj bolnice u Zaboku, Grga Maksan, riješio ga je vrlo prosto: on je sam vršio, pored upraviteljske, još i dužnost blagajnika, režisera i nabavljča. Ovaj svoj originalan sistem uštede kadrova, dopunio je time što je svojoj ženi, koja uopšte nije službenik, predao u domaćinstvo u cio magacin bolnice, tako da ni magacioner nije bio potreban. Na veliko zadovoljstvo ovog pronalazača, administrativni aparat bez kadrova počeo je sjajno da funkcioniše po receptu „uzmi što više možeš“, a Grga je zadovoljno gugutao kao grlica.

Iz ovog zanosa Grgu su probudili kontrolni organi koji ne shvataju njegovu taktiku, već se bave tričarijama kao što su — otkrivanje utaja i nepravilnog rukovanja narodnom imovinom.

Za „Ježevu djecu“

O bakšišu

u stihu i prozi

Moga Mišu, ako niste znali, za more smo lepo upisali. Sada treba tamo već da ide, al' ja juče baš slučajno vide: čupava mu glava, k'o prašuma prava. Mislim: to red nije — neka se moj Miša valjano ošiša, a posle kod kuće mama nek ga mije.

Ja objasnih Miši da mu kosa smeta, — zadruga berberska sad je naša meta. Prisedsmo malko, uza zid sa strane, ja i Miša — vitez bez straha i mane. Al' taj nevaljalko za rukav me hvata:

— Šta je bakšiš, tata?

Jer nije umaklo njegovome vidu da stoji na zidu, — kao što već znamo: „Bakšiš ne primamo!“

A jedan, što čeka da se brije, siša, čuo šta je rek'o moj turista Miša, pa se odmah diže, preko do nas skoknu i zagrlj dečka — u čubu mu cmoknu. Videh, da od stiha više voli mnjenje, jer u prozi daje svoje objašnjenje:

— Čestitam ti, sinko, što to ne znaš! Jer kad sam ja bio dečko, tada su i vrapci, na žalost, znali da taj novac, koji ponižava, primaju mnogi — od kralja do krčmara. I neka bi dobra sreća dala da samo iz starih knjiga ti i tvoji vršnjaci za to znate.

A moj Miša gleda ga i čeka objašnjenja da čuje još neka. Jer ne shvata Srpcu malo — mi stariji znamo, — kad poraste, kad razmisli, kašće mu se samo.

Čika-Jova, Nepoznatil
Građanin i Migol

Duga je godina...

U Celju postoji samo jedna prodavnica Gradskog preduzeća za voće i povrće.

— Dajte mi kilogram krompira, kilogram luka, kilogram...
— Polako, Molim, najprije vaše ime i prezime.

— Kako da otkupljujem krompir kad on ne ide ni uz vino ni uz rakiju?

